

Saksbehandler: Gyda Dickson

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Eldrerådet	
	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	
	Karmøy ungdomsråd	
006/23	Hovedutvalg administrasjon	31.05.2023
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Endringer i de etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Karmøy kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar kommunedirektørens forslag til endringer i de etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Karmøy kommune. (Vedlegg 2.)

Hovedutvalg administrasjon 31.05.2023:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HUA- 006/23 Vedtak:

Kommunestyret vedtar kommunedirektørens forslag til endringer i de etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Karmøy kommune. (Vedlegg 2.)

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Etiske retningslinjer har til formål å sikre en god praksis og definere felles standard for folkevalgte og ansatte i Karmøy kommune. De etiske retningslinjer skal bidra til at kommunen har en effektiv, tillitsskapende og bærekraftig forvaltning.

Kontrollutvalget i Karmøy kommune vedtok i møte 23.09.2020, sak 33/20 å bestille en prosjektplan om temaet «Arbeidsmiljø og ytringsklima. Formålet med forvaltningsrevisjonen var å undersøke i hvilken grad Karmøy kommune ivaretar sitt ansvar som arbeidsgiver etter arbeidsmiljøloven, herunder hvordan kommunen legger til rette for et godt ytringsklima i organisasjonen.

Revisjonsselskapet KPMG foretok undersøkelser og det resulterte i en rapport som kom med en rekke anbefalinger for å styrke arbeidsmiljøet og ytringsklimaet i Karmøy kommune. Forvaltningsrevisjonsrapporten «Arbeidsmiljø og ytringsklima», ble fremlagt for kommunestyret i deres møte 20.09.2021, sak 90/21.

Om etiske retningslinjer kom følgende anbefalinger:

- Fjerne henvisning til lojalitetsplikt i dokumenter som omtaler ytringsfrihet eller varsling
- Legge til prinsipper om mobbing, trakassering og diskriminering i sine etiske retningslinjer

På bakgrunn av kommunestyrets vedtak satt kommunedirektøren ned en intern arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å følge opp anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen.

Arbeidsgruppens arbeid ble framlagt kommunestyre 28.11.2022, sak 106/22:

Oppfølging av forvaltningsrapporten «Arbeidsmiljø og ytringsklima». Arbeidsgruppens anbefalinger ble vedtatt.

Formuleringene knyttet til lojalitetsplikt

Arbeidsgruppen har gjennomgått formuleringene knyttet til lojalitet i de etiske retningslinjene, og har sett disse formuleringene opp mot formuleringer brukt i NOU 2022:9.

Innholdet i kapittelet Lojalitet legges inn under kapittelet Redelighet. Endringen blir som følger:

Folkevalgte og ansatte skal overholde lover og forskrifter, samt retningslinjer som gjelder for Karmøy kommunes virksomhet. Dette innebærer også at alle skal forholde seg til de vedtak som er truffet gitt at disse er i samsvar med kommunens etiske retningslinjer. Det er ikke lojalt mot Karmøy kommune å bidra til å skjule kritikkverdige forhold. Andre bestemmelser som begrenser din ytringsfrihet, er bl.a. lovbestemt taushetsplikt og sikkerhets- og konkurransehensyn. Disse begrensningene skal alltid vurderes opp mot ytringsfriheten.

I kapittelet «Bruk av sosiale medier», fjernes «eller den ansattes lojalitetsplikt.» i andre setning første avsnitt. Nytt avsnitt blir:

Bruk av sosiale medier

Ansatte og folkevalgte i Karmøy kommune har en grunnlovfestet rett til å ytre seg fritt.

Ytringsfriheten kan imidlertid være begrenset av f.eks. taushetsplikt.

Legge til prinsipper om mobbing, trakassering og diskriminering

Arbeidsgruppen anbefalte et eget avsnitt om mobbing, trakassering og diskriminering.

Det foreslås følgende tekst:

Mobbing, trakassering og diskriminering

I Karmøy kommune har vi null toleranser for mobbing, trakassering og diskriminering.

Ansatte, ledere og folkevalgte har alle en forpliktelse til å forebygge og bekjempe mobbing, trakassering og diskriminering. En som føler seg utsatt for mobbing, trakassering eller

diskriminering må tas på alvor, og virksomheten må gjøre undersøkelser og forsøke å løse situasjonen. Karmøy kommune har i dag overordnede prosedyrer som omhandler mobbing og trakassering som skal følges for å forebygge og håndtere situasjoner som oppstår på arbeidsplassen. Digital mobbing eller nettmobbing skal tas like alvorlig som direkte mobbing.

Se vedlegg 1. for Etiske retningslinjer, justert etter anbefalingene som ble vedtatt i kommunestyret 28.11.2022 og hvor forslag til tekst knyttet til mobbing, trakassering og diskriminering er tatt inn.

Andre innspill til etiske retningslinjer

Arbeidsgiver har i drøftingsmøte med tillitsvalgte 27.04. 2023 fått nye innspill som er hensyntatt i kommunedirektørens forslag til etiske retningslinjer. Det er i tillegg gjennomført en språkvask.

Innspill fra hovedtillitsvalgte:

- **Illojalitet vs. ytringsfrihet** Ansattes rett til å ytre seg i det offentlige rom strekker seg langt. Det skal mye til at man er å anse om illojal ovenfor arbeidsgiver i sine ytringer. Det må være påviselig til skade for arbeidsgiver, og terskelen er meget høy. Referansene til begrensinger av ytringsfrihet i de etiske retningslinjene bør gjøres med stor forsiktighet.
- **Avsnitt om kritikkverdige forhold** I dette kapittelet bør en vurdere å bruke definisjon av kritikkverdige forhold fra Arbeidsmiljølovens § 2 A-1. *Rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten*
- **Nye verdier** Kommunens verdier modig, inkluderende og åpen bør bli tatt med i etiske retningslinjer da de er rettesnor for våre vurderinger, valg og handlinger. Avsnittet om Åpenhet bør vurderes slås sammen med beskrivelse av verdien Åpen

Kommunedirektørens anbefaling

Anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen har gitt oss en mulighet til å sette fokus på hva de etiske retningslinjer representerer. De etiske retningslinjer er felles for folkevalgte og ansatte og skal sørge for at valgene vi tar ikke går på bekostning av fellesskapets beste. Videre skal de sette standard for hvordan vi skal utføre oppgavene våre slik at vi har tillit hos innbyggerne.

Vi ser at det har vært et behov å gjøre endringer av innholdet for sikre at de etiske retningslinjene er tidsriktige og balanserer ulike behov på en god måte. Et tema som er aktualisert er å se ytringsfriheten opp mot den ansattes/folkevalgtes lojalitetsplikt. Ytringsfriheten står sterkt. Råd/anbefalinger som kan anses å innskrenke ytringsfriheten er vanskelig formulere. Flere kommuner velger derfor og ikke å omtale illojalitet i sine etiske retningslinjer.

En åpen kultur for å samtale om etiske spørsmål er nødvendig for å utvikle et godt etisk og faglig skjønn. Etiske retningslinjer må være tilgjengelig, gjøres kjent og jevnlig benyttes til refleksjon over egen praksis. Dette er viktig for det videre forbedringsarbeidet i organisasjonen.

Kommunedirektøren anbefaler at kommunestyret vedtar etiske retningslinjer med justeringer ihht.

anbefalinger fra arbeidsgruppen og som har hensyntatt innspill fra hovedtillitsvalgte og gjennomført språkvask.

Vedlegg:

Vedlegg 1.

Etiske retningslinjer med justeringer ihht. anbefalinger fra arbeidsgruppen og som ble politisk vedtatt i kommunestyremøtet 28. november, 2022, sak 106/22 samt inkludert forslag til ny tekst om mobbing, trakassering og diskriminering som det ble anbefalt å utarbeide.

Vedlegg 2.

Etiske retningslinjer med justeringer ihht. anbefalinger fra arbeidsgruppen og som ble politisk vedtatt i kommunestyremøtet 28. november, 2022, sak 106/22, med endringer etter innspill fra hovedtillitsvalgte og med gjennomført språkvask. Endringene vises ikke dokumentet.

Vedlegg 3.

Etiske retningslinjer med justeringer ihht. anbefalinger fra arbeidsgruppen og som ble politisk vedtatt i kommunestyremøtet 28. november, 2022, sak 106/22, med endringer etter innspill fra hovedtillitsvalgte og med gjennomført språkvask.

Endringer markert i blått. Fjernet tekst er strøket ut.

Vedlegg:

Etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte etter vedtak i kommunestyret 28 november 2022

Etiske retningslinjer med endringer etter innspill fra HTV endringer vises ikke 22052023

Etiske retningslinjer med endringer etter innspill fra HTV endringer i blått 22052023